

ปัจจัยการมีส่วนร่วมและแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร

INFLUENCE FACTORS OF A PARTICIPATION AND ATTITUDE ON THE
SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY OF THE ELDERLY LIFE QUALITY IN
CHUMPHON PROVINCE

ศุภลักษณ์ ช่วยชูหนู¹, ผศ.ดร. เพ็ชรารภรณ์ ชัชวาลชาวนชกกิจ^{2*} และ ผศ.ดร. ชัยญญาภัค หล้าแหล่ง²
Supaluck Chuaichunu¹Asst.Prof.Dr.Petcharaporn Chatchawanchanchanakij^{2*}
and Asst. Prof. Dr. Chanyaphak Lalaeng²

¹นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

^{2*} อาจารย์ประจำบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะกรรมการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
Faculty of Administration and Management, King Mongkut's Institute of Technology
Ladkrabang, Bangkok 10520

* Corresponding Author E-mail: petch2007@hotmail.com

Received: 11 June 2021 Revised: 16 June 2021 Accepted: 28 June 2021

Abstract

This research Objective were 1) to study the general characteristics of the respondents participation factor Factors of Sufficiency Economy Philosophy and Quality of Life of the Elderly in Chumphon Province 2) to analyze the factors of participation that affect the quality of life of the elderly in Chumphon Province 3.) to analyze the factors of the Sufficiency Economy Philosophy that affect the quality of life of the elderly in Chumphon Province The sample was 399 elderly people in Chumphon province using a questionnaire to collect data using Accidental Sampling. The statistics used in the data analysis were descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation. and inferential statistics, including multiple regression analysis.

The results of the study found that most of the elderly were domiciled in Mueang Chumphon District, were female, aged 70-79 years, marital status. Most of the elderly have primary education level or lower. farming The average monthly income is 15,001 - 20,000 baht, and most of the elderly are hospitalized less than 5 times in 6 months. The results of the 1st Hypothesis test, the participation factor affecting that benefit side and The 2nd Hypothesis, the sufficiency economy philosophy affects moral condition most of the quality of life of the elderly in Chumphon province, at a level of statistical significance of 0.05.

Keywords: Participation , Sufficiency Economy Philosophy, Quality of Life

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วม แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร 2) วิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร 3) วิเคราะห์ปัจจัยแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร จำนวน 399 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบแบบชั้นภูมิ โดยกำหนดขนาด

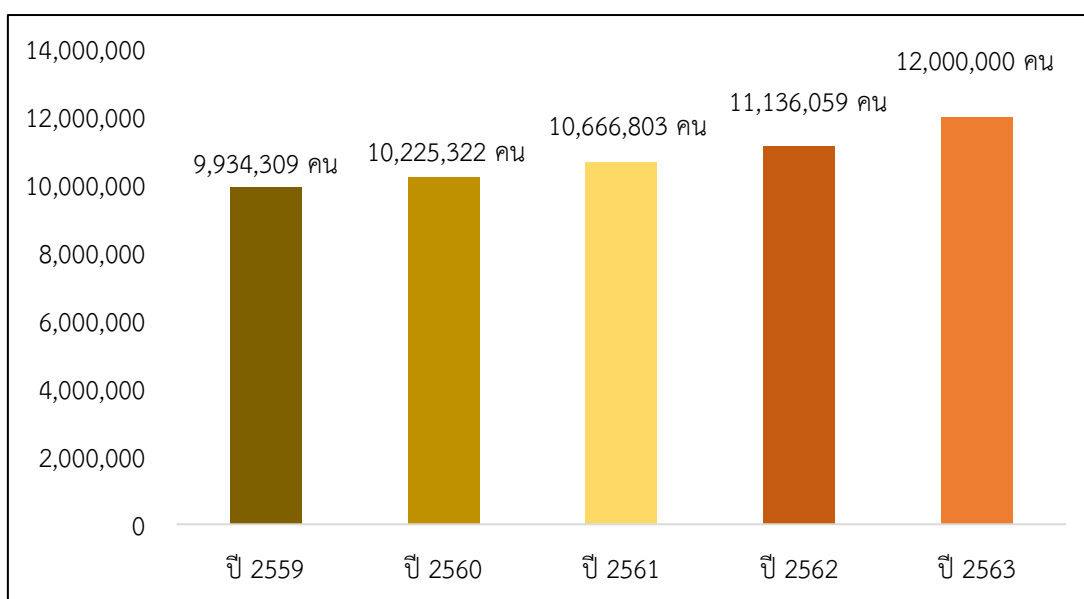
ตัวอย่างจากแต่ละชั้นภูมิเป็นอัตราส่วนกับจำนวนประชากรในชั้นภูมินั้น ๆ และดำเนินการเก็บแบบไม่เฉพาะเจาะจงจนครบตามจำนวน โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองชุมพร เป็นเพศหญิง มีอายุ 70-79 ปี สถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ประกอบอาชีพทำเกษตร มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,001 - 20,000 บาท โดยส่วนใหญ่รักษาที่โรงพยาบาลต่ำกว่า 5 ครั้งในรอบ 6 เดือน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมในด้านการรับประโยชน์ และแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณธรรมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพรมีค่าอิทธิพลมากที่สุด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม ,เศรษฐกิจพอเพียง ,คุณภาพชีวิต

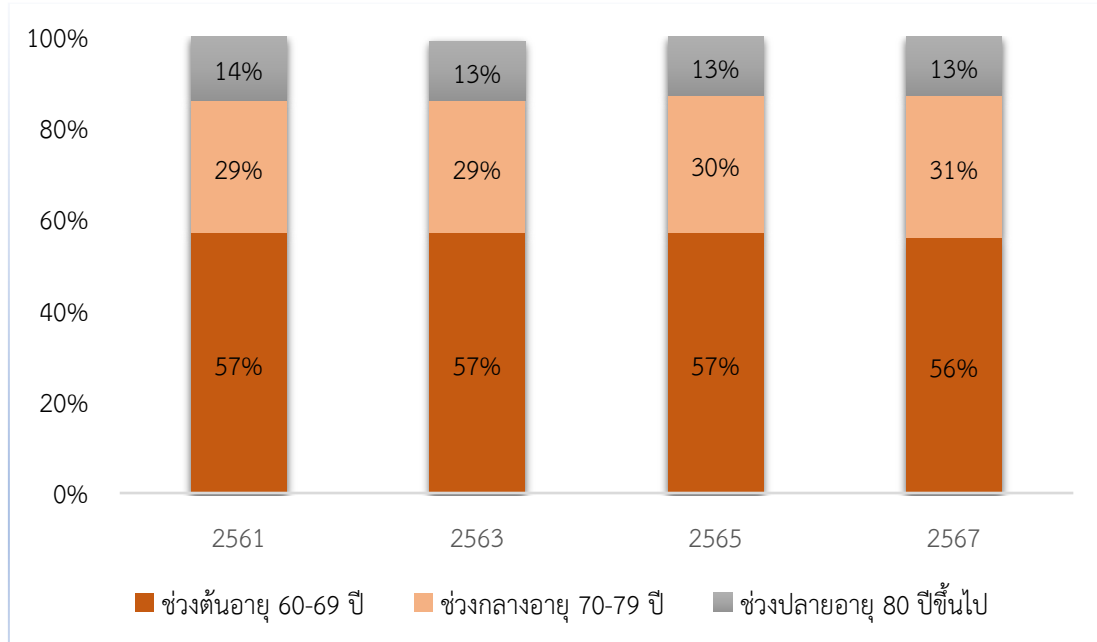
1.บทนำ

สถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรในปัจจุบันส่งผลให้หลายประเทศกลายเป็นประเด็นสำคัญที่นักประชากรศาสตร์และผู้บริหารนโยบาย ผู้นำระดับภูมิภาค ระดับชาติ รวมถึงนักการตลาดทั่วโลกต้องจับตามอง เนื่องจากภาวะผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น อัตราการเกิดลดลงนั้นไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลหรือภายในครอบครัวเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อในวงกว้างไปจนถึงระดับประเทศและระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภาคเศรษฐกิจ (รติมา คชนันท์, 2561)ทำให้ภาพรวมเศรษฐกิจสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อโครงสร้างประชากรเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ ปัจจุบันจำนวนประชากรผู้สูงอายุของโลกสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยจำนวนประชากรผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2,000 ล้านคน ในปี 2050 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมในวงกว้างเป็นอย่างมาก แนวโน้มของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วส่งผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการแพทย์ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาว นโยบายการวางแผนครอบครัวหรือการควบคุมการมีบุตร ทำให้เกิดการลดภาวะการเกิดอย่างรวดเร็ว และการลดลงอย่างต่อเนื่องของระดับการตายของประชากร ทำให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุของไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุ รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงแนวโน้มผู้สูงอายุไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ.2563
ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ(2563)

ข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกร (2561) กล่าวว่า ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Societies) แล้วตั้งแต่ปี 2548 และจะกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Aged Societies) ภายในปี 2567 นี้โดยมีอัตราการเพิ่มของประชากรดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงสัดส่วนผู้สูงอายุไทยในแต่ละช่วงอายุ
ที่มา : ศูนย์วิจัยกสิกร(2561)

การเข้าสู่สังคมสูงอายุส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะยาว ทั้งประเด็นงบประมาณ เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมด้านงบประมาณของภาครัฐ ปัจจุบันภาครัฐใช้งบประมาณดูแลผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก ทั้งงบประมาณสำหรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และงบประมาณด้านสุขภาพ โดยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตามสัดส่วนของผู้สูงอายุ ซึ่งข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุ (2562) มีการจัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จนถึงปัจจุบันใช้งบประมาณ 66,359,650,800 บาท ซึ่งเป็นงบประมาณด้านสุขภาพ ประกอบกับค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศไทยในอดีตถึงปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับปัจจัยสังคมสูงวัยส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นไปถึง 1.4 - 1.8 ล้านล้านบาท จากข้อมูลต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีประเด็นในปัจจัยหลายด้านที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตผู้สูงอายุทุกประเทศทั่วโลกมีความปรารถนาให้คนในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่ง Friedman (1986) กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีจะแวดล้อมไปด้วยสมาชิกของครอบครัวที่อบอุ่นด้านภาครัฐเติมเต็มชีวิตให้กับผู้สูงอายุด้วยสวัสดิการที่เหมาะสม รวดเร็ว เพียงพอ และตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

ซึ่งรัฐบาลย่อมมีความปรารถนาให้คนในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่การมีอายุยืนทำให้มีความเสื่อมของสุขภาพครอบครัว เป็นสถาบันหลักที่ต้องดูแลและแสดงถึงความกตัญญูกตเวทีตามวัฒนธรรมประเพณีไทย หากครอบครัวใดเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์รักใคร่ปรองดองผู้สูงอายุย่อมมีความสุขจิตใจดีด้วย แต่ในปัจจุบันสถาบันครอบครัวซึ่งเคยเป็นทุนสังคมมีระบบเครือญาติมีความผูกพันอย่างใกล้ชิด มีความเกื้อกูลเอื้ออาทร ให้การอบรม ชัดเกล้าบุตรหลาน การปลูกฝังค่านิยมประเพณี ซึ่งมีผลต่อปฏิสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกของครอบครัว ในปัจจุบันสังคมไทยมีโครงการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตหลากหลายโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประจำปี 2563 ของหน่วยงานชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบึงเค็งตา อำเภอบึง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการนี้ คือกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งกิจกรรมจะประกอบไปด้วย การตรวจคัดกรอง ประเมินภาวะสุขภาพ และการค้นหาผู้มีความเสี่ยง การเยี่ยมติดตามดูแลสุขภาพ และการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์/ฝึกอบรม/ให้ความรู้ ซึ่งโครงการต่อมาเป็นโครงการพัฒนา

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 ของเทศบาลตำบลปรัก จังหวัดสงขลา โดยเป็นกิจกรรมอบรมให้ความรู้ในการดูแลข้อเข้าในผู้สูงอายุและลงเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุติดเตียง ข้อมูลจากระบบทางสถิติทางการทะเบียน (2562) พบว่าจังหวัดชุมพรเป็นหนึ่งในพื้นที่ ที่พบว่ามีความโน้มประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีทั้งหมด 162,787 ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตร 86,672 ครัวเรือน เมื่อทำการคำนวณอัตราการเจริญเติบโตของประชากรเพื่อประมาณการจำนวนประชากรในอนาคตอีก 20 ปีข้างหน้าโดยใช้ ปี พ.ศ. 2560 เป็นปีฐาน พบว่า ประชากรในจังหวัดชุมพรมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 10.91 ซึ่งมีผลทำให้ในอีก 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2580) จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นเป็น 572,067 โดยในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดชุมพรมีจำนวนประชากรทั้งหมด 511,304 คน การบริหารจัดการโดยนำแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากร และธรรมชาติอย่างสันติสุขและเกื้อกูล การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะช่วยแก้ไขวิกฤติทางเศรษฐกิจ และปัญหาของสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน ประกอบกับการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความยั่งยืนและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

จากข้อมูลและประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ การใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ด้านสาธารณสุข ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนทางการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

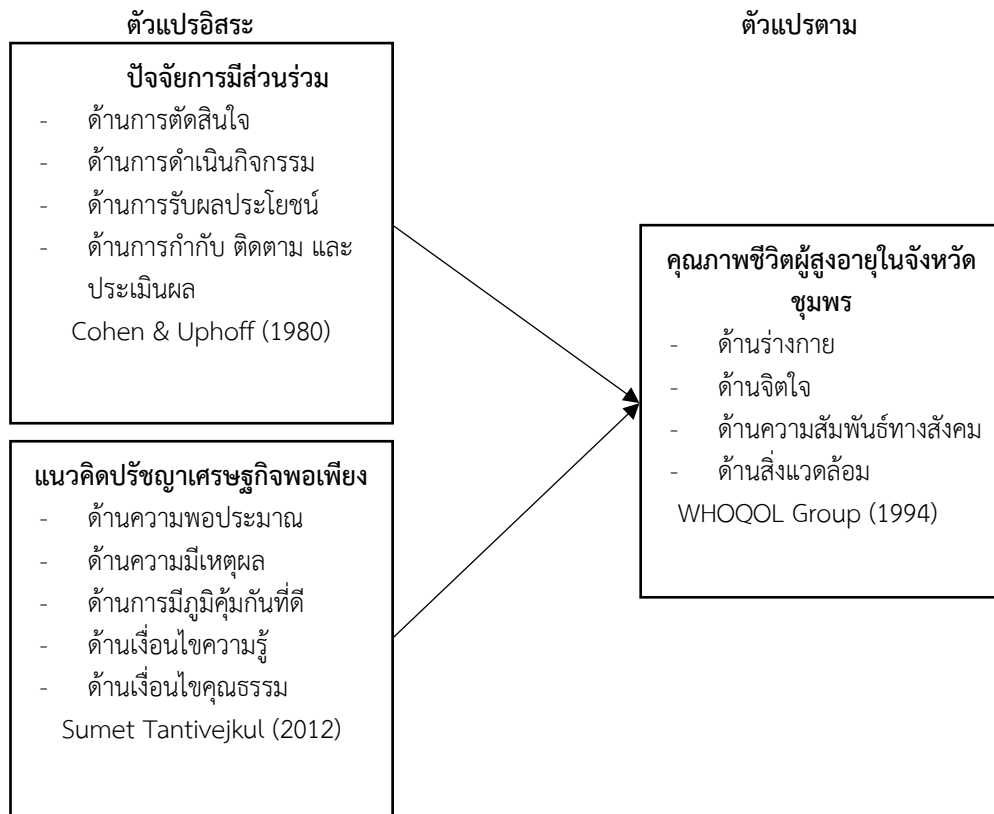
- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วม ปัจจัยแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมที่มีส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร
- 2.3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร

3. สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการมีส่วนร่วมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร
- สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร

4. กรอบแนวคิดของการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยการมีส่วนร่วมและแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร โดยจากการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดของการวิจัย

5. การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยพัชรี เขียวสะอาด (2550) ศึกษาลักษณะของผู้สูงอายุ และพบว่าสามารถแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้สูงอายุตอนต้น อายุ 60-69 ปี มีสุขภาพกาย และจิตสังคมค่อนข้างดี ผู้สูงอายุตอนกลางอายุ 70-79 ปี เริ่มพบความเสื่อมถอยทางร่างกาย และจิตสังคม และผู้สูงอายุตอนกลางอายุ 80 ปีขึ้นไป พบว่า ภาวะเสื่อมถอยปรากฏชัดเจน สอดคล้องกับมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2561) กล่าวว่า จากรายงานประจำปีสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยมีการทบทวนวรรณกรรมการศึกษาในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้เรื่องความสูงอายุหรือการเข้าสู่วัยสูงอายุจึงได้

จำแนกความหมายของผู้สูงอายุได้เป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) อายุตามปีปฏิทินหรืออายุตามวัย ซึ่งอายุตามปีปฏิทินหรืออายุตามวัยเป็นตัวชี้วัดอายุของบุคคล 2) อายุทางชีววิทยาหรืออายุเชิงฟังก์ชัน 3) อายุทางสังคมเป็นอายุของบุคคลที่อธิบายได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสถานภาพ และบทบาททางสังคม (Social Status And Social Role) ของบุคคลนั้น 4) อายุทางตามลักษณะของบุคคล ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามระดับการเปลี่ยนแปลงของบุคคล 5) ภาวะการสูงอายุนิยามอื่น ๆ เป็นการพิจารณาจากมุมมองอื่นๆ ที่แต่ละคนแต่ละสังคมให้ความสนใจ กล่าวโดยสรุปผู้สูงอายุคือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวได้ว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คือการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ก่อให้เกิดความสมดุล และพัฒนาคนในชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมควบคู่ไปกับการรักษาวัฒนธรรมชุมชน หลีกเลี่ยงที่จะพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของโดยเน้นพัฒนาจิตใจให้พึ่งตนเอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สังคมช่วยเหลือกัน ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และเน้นการลดรายจ่ายมากกว่าการเน้นขาย โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี
4. เงื่อนไขความรู้
5. เงื่อนไขคุณธรรม

แนวคิดการมีส่วนร่วม ของ Vroom and Deci (1970) และ Keith (1972) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นปริมาณของอิทธิพลที่ปัจเจกบุคคลรู้สึกว่าได้เข้าไปร่วมในการตัดสินใจ และบุคคลจะได้รับความพึงพอใจจากการทำงานที่มีประสิทธิภาพโดยตัวบุคคลจะพัฒนาความผูกพันที่มีต่องาน และจะสามารถทำงานได้ดีตลอดจน สามารถขยายเป้าหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ปรัชญาของแนวความคิดในการควบคุมตนเองมิใช่ควบคุมองค์การ สอดคล้องกับ Cohen & Uphoff (1977) ได้อธิบาย และวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วม โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการประสานความร่วมมือ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่างๆ ประกอบไปด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือการมีส่วนร่วมในการวัดผล และวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน

ทฤษฎีคุณภาพชีวิต ของ The WHOQOL GROUP (1994) ,ภัทธราภา สุขสง่า (2557) และจินทนา สารแสง (2561) กล่าวว่า เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (Self - Report Subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้
2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึก ภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าเป็น ผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์
4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณภาพชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่ง ประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณภาพชีวิตมีโอกาสที่จะได้รับ ข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณภาพชีวิตได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

6. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร โดยแบ่งเป็นอำเภอต่าง ๆ 8 อำเภอ จำนวน 86,634 คน (ข้อมูลกรมกิจการผู้สูงอายุ (2563) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane(1956 ได้จำนวน 399 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบแบบชั้นภูมิ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากแต่ละชั้นภูมิเป็นอัตราส่วนกับจำนวนประชากรในชั้นภูมินั้น ๆ และดำเนินการเก็บแบบไม่เฉพาะเจาะจงจนครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้จากการทบทวน วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยหาค่าความตรง (Index of Item – Objective Congruence) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

7. ผลการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมืองชุมพร จำนวน 125 คน (ร้อยละ 31.30) โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 216 คน (ร้อยละ 54.00) มีอายุ 70-79 ปี จำนวน 165 คน (ร้อยละ 41.40) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 206 คน (ร้อยละ 51.60) ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.60) ประกอบอาชีพทำเกษตร จำนวน 141 คน (ร้อยละ 35.30) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 132 คน (ร้อยละ 33.10) และผู้สูงอายุส่วนใหญ่รักษาที่โรงพยาบาลต่ำกว่า 5 ครั้ง จำนวน 205 คน (ร้อยละ 51.40)

ปัจจัยการมีส่วนร่วมที่มีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพรด้านการตัดสินใจ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.65) ประเด็นท่านเข้ารับฟังแผนงานและการดำเนินกิจการของชุมชนต่อเรื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.75) ด้านการดำเนินกิจกรรม พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.64) ประเด็นท่านชักชวนให้สมาชิกคนอื่นเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.74)ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.67) ประเด็นท่านยินดีกับกิจกรรมที่มีความสำเร็จและมีประโยชน์ต่อท่านและชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.77) ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.70) ประเด็นท่านเข้าร่วมติดตามผลงานและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.81)

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร ด้านความพอประมาณ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.57) ประเด็นท่านมีรายได้จากการประกอบอาชีพเพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.66) ด้านความมีเหตุผล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.65) ประเด็นท่านพิจารณาหาสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.74) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.65) ประเด็นท่านยึดหลักการประกอบอาชีพที่สุจริตถูกต้องและความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.86) ด้านเงื่อนไขความรู้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.65) ประเด็นท่านประยุกต์ใช้ความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับอาชีพอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.73) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.70) ประเด็นท่านให้ความสำคัญและมีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.78)

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพรด้านร่างกาย ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.57) ประเด็นช่วงเวลาที่ผ่านมามีความพอใจกับสุขภาพของท่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.59) ด้านจิตใจ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.68) ประเด็นการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายทำให้ท่านมีความสุขกับชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.79)ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.71) ประเด็นท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในชุมชนและผู้นำชุมชนที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.78) ด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$

3.54, S.D. = 0.66) ประเด็นท่านจัดการสิ่งแวดล้อมภายในบ้านของท่านให้เหมาะสมและดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.75)

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยการมีส่วนร่วมและปัจจัยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร

ปัจจัยการมีส่วนร่วม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	1.837	.143		12.805	.000
ด้านการตัดสินใจ	-.213**	.056	-.236	-3.783	.000
ด้านการดำเนินกิจกรรม	.214**	.073	.232	2.919	.004
ด้านการรับผลประโยชน์	.456**	.056	.519	8.116	.000
ด้านการติดตามและประเมินผล	.051	.061	.061	.841	.401

F = 65.200, R = .631, R² = .398, SE_E = .461, Sig. = .000*

ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณพบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัว ร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยการมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร ได้ร้อยละ 39.8 เมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร ได้ดีที่สุดคือ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าพยากรณ์ คือ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร = 1.837 - .213 (ด้านการตัดสินใจ) + .214 (ด้านการดำเนินกิจกรรม) + .456 (ด้านการรับผลประโยชน์)

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	.364	.098		3.731	.000
ด้านความพอประมาณ	.181	.037	.177	4.945	.000
ด้านความมีเหตุผล	.090	.042	.099	2.135	.033
ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	.095	.045	.104	2.080	.038
ด้านเงื่อนไขความรู้	.255	.043	.283	5.945	.000
ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	.275	.036	.329	7.597	.000

F = 260.587, R = .877, R² = .768, SE_E = .28780, Sig. = .000*

ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณพบว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายความผันแปรของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร ได้ร้อยละ 76.8 เมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร ได้ดีที่สุดคือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าพยากรณ์ คือ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร = .364 + .275 (ด้านเงื่อนไขคุณธรรม) + .255 (ด้านเงื่อนไขความรู้) + .181 (ด้านความพอประมาณ) + .095 (ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี) + .090 (ด้านความมีเหตุผล)

8. อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร พบว่า ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.65) รองลงมาด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.67) ด้านการดำเนินกิจกรรม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.64) และด้านการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.70) และมีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าพยากรณ์ที่ = 1.837 -.213 (ด้านการตัดสินใจ) + .214 (ด้านการดำเนินกิจกรรม) + .456 (ด้านการรับผลประโยชน์) ($F = 65.200$, $R = .631$, $R^2 = .392$, $SEE = .461$, $Sig. = .000^*$)

ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Cohen & Uphoff (1977) ที่กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วม สามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ 1.) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ 2.) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุน ทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ 3.) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่างๆ ประกอบไปด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล 4.) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการมีส่วนร่วมในการวัดผล และวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการหาข้อดี และข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป และเป็นการประเมินผลความสำเร็จ หรือความล้มเหลวเป็นระยะ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนา ยามา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตตำบลกกตุม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ร้อยละ 70.70 และยังสามารถสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลี สิริโพคา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในแขวงจำปาสักสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาพบว่า ระดับค่าเฉลี่ยตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิตประชาชนอยู่ในระดับมาก โดยที่ตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อค้นพบสำคัญนั้นพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนมีปัจจัยอิทธิพลประกอบด้วยการมีส่วนร่วมตัดสินใจ การพอประมาณ คุณธรรม และการมีความรู้ โดยตัวแปรอิทธิพลทั้ง 4 มีสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ร่วมกันที่ร้อยละ 49.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพพร อุ่มภูธร (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัด บึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สำหรับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน มีจำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์เชิญชวน รมรณรงค์ส่งเสริม และกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น

ผลการศึกษาปัจจัยแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดชุมพร พบว่า ด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.57) รองลงมาด้านเงื่อนไขคุณธรรม ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.70) ด้านเงื่อนไขความรู้ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.65) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.65) และด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.65) มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าพยากรณ์ที่ = .364 + .275 (ด้านเงื่อนไขคุณธรรม) + .255 (ด้านเงื่อนไขความรู้) + .181 (ด้านความพอประมาณ) + .095 (ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี) + .090 (ด้านความมีเหตุผล) ($F = 257.834$, $R = .875$, $R^2 = .763$, $SEE = .28780$, $Sig. = .000^*$)

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วารี กังใจ (2558) และกิตติศักดิ์ โอภาสนิวิวัฒน์ (2560) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ข้อ คือ 1.) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2.) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ 3.) ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง มี 2 ประการ คือ 1.) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ 2.) เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางเยาว์ทองสุข (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสนา จังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสนา จังหวัดตรังมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ส่วนผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสนา จังหวัดตรัง พบว่า เพศ และการศึกษาที่ต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน และผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาสี สิริโพคา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิตประชาชนอยู่ในระดับมาก โดยที่ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อค้นพบสำคัญนั้นพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนมีปัจจัยอิทธิพลประกอบด้วย การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การพอประมาณ คุณธรรม และการมีความรู้ โดยตัวแปรอิทธิพลทั้ง 4 มีสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ร่วมกันที่ร้อยละ 49.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยมีผลจากการสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่านที่ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับ ผลวิจัยนี้ว่าแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในแขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาครัฐต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของตนเองของประชาชน

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรจัดให้มีการการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน หรือคณะกรรมการบริหารกลุ่มกิจกรรมต่างๆในชุมชน อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และมีการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อทำให้การทำงานด้าน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. ควรนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ส่งเสริมแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น
3. ควรจัดให้ประชาชนทุกช่วงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชน หรือต่อแผนการพัฒนาชุมชนร่วมกัน เช่น มีกล่องรับความคิดเห็น และนำข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้ไปแสดงในที่ประชุมประชาคม เพื่อร่วมกันรับรู้รับฟังและตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น หรือตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอื่นที่แตกต่าง ที่ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น ตัวชี้วัดด้านการรับรู้ การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งสื่อสังคมออนไลน์
2. ควรศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเขตพื้นที่หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2562. **มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่องสังคมผู้สูงอายุ** (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- [2] กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2563. **สถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย 77 ณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2563**. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก : <http://www.dop.go.th/th/know/1/275>.
- [3] กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550. **การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับบริหารและวิจัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] จันทนา สารแสง. 2561. **คุณภาพชีวิตและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).
- [5] ชมพูนุท พรหมภักดี (2556) **การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย(Aging Society in Thailand)** วารสารสำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปีที่ 3 ฉบับที่ 16 สิงหาคม 2556
- [6] นางเยาว์ ทองสุข. 2558. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเสิงสางจังหวัดนครราชสีมา**. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. 1(3). มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- [7] พิชรี เขียวสะอาด. 2550. **ปัญหาและความต้องการด้านการส่งเสริมสุขภาพและสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- [8] ภัทรภา สุขสง่า, และพรรณทิพา ศักดิ์ทอง. 2557. **การทดสอบเบื้องต้นแบบประเมินผลลัพธ์ด้านการใช้ยาที่ได้จากการรายงานของผู้ป่วยสำหรับคุณภาพชีวิตด้านยาโดยใช้วิธีเชิงผสมผสาน**. วารสารไทยเภสัชศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ. 203-212.
- [9] มณฑนา ยามา. 2561. **อิทธิพลของความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตตำบลกกตม อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- [10] มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. 2561. **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย**. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.dop.go.th/download/knowled~e/th1512367202-108 -O.pdf>
- [11] สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2560. **การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต**. บริษัท แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์โพรเซซ จำกัด.
- [12] สำนักงานสถิติจังหวัดชุมพร. 2562. **ประชากรจากการทะเบียน จำแนกตามหมวดอายุเป็นรายตามอำเภอ พ.ศ. 2562**.
- [13] รติมา คชนันท์. (2561). **สังคมผู้สูงอายุกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย**. เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร: ISBN 2287-0520.
- [14] สาลี สิริโพคา. 2561. **การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในแขวงจำปาสักสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**.
- [15] อัมพาพร อุ่มภูธร. 2561. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- [16] Cohen & Uphoff. 1980. **Effective Behavior in Organizations**. New York: Richard D. Irwin Inc.
- [17] Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. 1977. **Rural Participation : Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation**. In Rural Development Monograph No. 2 The Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University, January.
- [18] Friedman, M. M. 1986. **Family nursing: Theory and assessment (2nd ed.)**. New York:Appleton Century Crofts.
- [19] Keith, D. D. 1972. **Human behavior at work- human relations and organization behavior**. New Planner, 35, 216-224.

- [20] Tantivejkul,S. 2012. Sufficiency economy: **The beginning of the sufficiency economy concept**. Bangkok : Bangkok Printing House
- [21] United Nations. 2007. **World Economic and Social Survey 2007, Development in an Aging World**. [Online]. Available : <http://www.un.org/esa/policy/wess/wess>.
- [22] Vroom, V. H., & Deci, E. L. 1970. **Management and motivation**. New York: Penguin Book.